

РЕСПУБЛИКА БУРЯТИЯ

БУРЯАД УЛАСАЙ

ЗАКОН

ХУУЛИ

**Буряад Уласта зохёон байгуулдаг (зохёохы)
үйлэдбэринүүдэй халбарида зарим асуудалнууд тухай**

*Буряад Уласай Арадай Хурал
2025 оной апрелин 24-дэ
баталан абаа*

1-дэхи статья. Тус Хуулийн гуримшуулха зүйл

1. Тус Хуули «Оросой Холбоото Уласта зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдые хүгжөөхэ тухай» гэхэн 2024 оной августын 8-ай № 330-ФЗ Холбоото уласай хуулийн (саашадаа – Холбоото уласай хуули) зарим дүримүүдые бэлүүлхэ зорилгоор Буряад Уласта зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй халбарида зарим асуудалнуудые гуримшуулдаг, тэрэ тоодо зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй халбарида Буряад Уласай гүрэнэй зургаануудай бүрин этигэмжэнүүдые тодорхойлдог.

2. Тус Хуулида хэрэглэгдэһэн ойлгосонууд ба нэрэ томьёонууд Холбоото уласай хууляар, Оросой Холбоото Уласай бусад холбоото уласай хуулинуудаар ба гуримшуулгын хуули ёһоной шийдхэбэринүүдээр тодорхойлогдоһон удхаар хэрэглэгдэдэг.

**2-дохи статья. Буряад Уласта зохёон байгуулдаг (зохёохы)
үйлэдбэринүүдэй халбарида Буряад Уласай
Арадай Хуралай бүрин этигэмжэнүүд**

Буряад Уласта зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй халбарида Буряад Уласай Арадай Хуралай бүрин этигэмжэнүүдтэ ородог гэбэл:

1) зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй халбарида Буряад Уласай хуулинуудые баталан абалга, мүн тэдэнэй бэлүүлгын хойноһоо хиналта бэлүүлгэ;

2) Оросой Холбоото Уласай хуулийн болон Буряад Уласай хуулийн ёһоор зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй халбарида бусад бүрин этигэмжэнүүдые бэлүүлгэ.

3-дахи статья. Буряад Уласта зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй халбарида Буряад Уласай Засагай газарай бүрин этигэмжэнүүд

Буряад Уласта зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй халбарида Буряад Уласай Засагай газарай бүрин этигэмжэнүүдтэ ородог гэбэл:

1) Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ ажаябуулга бээлүүлдэг зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй эмхинүүдэй тобьёг бүридхэлгын ба эрхилэлгын гурим, тэрэ тоодо зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй эмхинүүд тухай мэдээнүүдые иимэ тобьёгто оруулха ба тэрээнһээ гаргаха гурим тогтоолго;

2) хубиин нюурнуудые, хуулиин эрхэтэ нюурнуудые ба хубиин олзын хэрэг эрхилэгшэдые зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй эмхинүүдэй тоодо оруулха шалгуурнуудые тогтоолго;

3) тус статьягай 2-дохи пунктын ёһоор тогтоогдохон зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй эмхинүүдэй тоодо оруулха шалгуурнуудта хубиин нюурнуудай, хуулиин эрхэтэ нюурнуудай ба хубиин олзын хэрэг эрхилэгшэдэй зохистойе баталха гурим тогтоолго;

4) Буряад Уласта түрүү шухала зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдые элирүүлхэ шалгуурнуудые тогтоолго;

5) мэдээсэлэй ба теле-харилсаанай Интернет сүлжээндэ Буряад Уласай Засагай газарай албан ёһоной сайт дээрэ Буряад Уласта зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдые дэмжэлгын оршон хангалгын байгуулга тухай мэдээнүүдые табиха гурим тогтоолго, тэрэ тоодо Холбоото уласай хуулиин 4-дэхи статьягай 2-дохи хубиин 4-дэхи пунктын ёһоор баталагдаһан Оросой Холбоото Уласай нютаг можонуудта зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдые дэмжэлгын оршон хангалгын байгуулга тухай мэдээнүүдэй хэб жэшээтэ бүридэлые хараада абан, иимэ мэдээнүүдэй бүридэл баталалга;

6) зохёон байгуулдаг үйлэдбэринүүдэй халбарида бүрин этигэмжэнүүдые бээлүүлхын тула зүбшэлгын ба (гү, али) шэнжэн сэгнэлгын зургаануудые бүрилдүүлгэ ба эмхинүүдые байгуулалга;

7) Буряад Уласта зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдые дэмжэлгын оршон хангалгын байгуулгада хабаатай Буряад Уласай эд зөөри тодорхойлолго;

8) Буряад Уласта зохёон байгуулдаг нэгэдэл байгуулгада хэрэглэгдэдэг Буряад Уласай эд зөөри тодорхойлолго;

9) хубиин нюурые, хуулиин эрхэтэ нюурые болон хубиин олзын хэрэг эрхилэгшые зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринин эмхи гэжэ тоолохо гурим тогтоолго;

10) мэдээсэлэй ба теле-харилсаанай Интернет сүлжээндэ Буряад Уласай Засагай газарай албан ёһоной сайт дээрэ Холбоото уласай хуулиин 14-дэхи статьягай 2-дохи хубида заагдаһан мэдээсэл табиха гурим тогтоолго;

11) Буряад Уласта зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй халбариды бүрин этигэмжэтэй Буряад Уласай гүйсэдхэхы зургаанууды тодорхойлолго;

12) Оросой Холбоото Уласай хуулийн болон Буряад Уласай хуулийн ёһоор зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй халбариды бусад бүрин этигэмжэнүүды бээлүүлгэ.

4-дэхи статья. Буряад Уласта зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй халбариды бүрин этигэмжэтэй Буряад Уласай гүйсэдхэхы зургаануудай бүрин этигэмжэнүүд

Буряад Уласта зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй халбариды бүрин этигэмжэтэй Буряад Уласай гүйсэдхэхы зургаануудай бүрин этигэмжэнүүдтэ ородог гэбэл:

1) хубийн нюурнуудай, хуулийн эрхэтэ нюурнуудай ба хубийн олзын хэрэг эрхилэгшэдэй Буряад Уласай Засагай газарай тогтоохон зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй эмхинүүдэй тоодо оруулха шалгуурнуудта зохистойень баталалга;

2) Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ ажаябуулга бээлүүлдэг зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй эмхинүүдэй тобьёг бүрилдүүлгэ ба эрхилэлгэ;

3) Холбоото уласай хуулийн 4-дэхи статьягай 1-дэхи хубийн 3-дахи пунктын ёһоор тогтоогдоһон гуримай зохёон байгуулдаг нэгэдэл гэжэ дэбисхэры тоолохо шалгуурнуудта дэбисхэрэй зохистойе баталалга;

4) Буряад Уласай Засагай газарай тогтоохон шалгуурнуудай ёһоор Буряад Уластахи түрүү шухала зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй тоолбори бүрилдүүлгэ;

5) Буряад Уласта зохёон байгуулдаг үйлэдбэринүүдэй халбариды, тэрэ тоодо Буряад Уласта ажаябуулга бээлүүлдэг зохёон байгуулдаг үйлэдбэринүүдэй эмхинүүды гүрэнэй дэмжэлгын талаар гуримшуулгын хуули ёһоной шийдхэбэринүүды зохёон бэлдэлгэ ба бээлүүлгэ;

6) мэдээсэлэй ба теле-харилсаанай Интернет сүлжээндэ Буряад Уласай Засагай газарай албан ёһоной сайт дээрэ Буряад Уласта зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүды дэмжэлгын оршон хангалгын байгуулга тухай мэдээнүүды Буряад Уласай Засагай газарай тогтоохон гуримай ёһоор табилга;

7) Холбоото уласай хуулийн 4-дэхи статьягай 2-дохи хубийн 2-дохи пунктын ёһоор тогтоогдоһон гуримай зохёон байгуулдаг эдэй засагай халбариды гүрэнэй бодолго зохёон бэлдэхэ болон хуулигаар гуримшуулха талаар үүргэ бээлүүлхэ бүрин этигэмжэтэй холбоото уласай гүйсэдхэхы засагай зургаанда Буряад Уластахи зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүды дэмжэлгын оршон хангалгын байгуулга тухай мэдээнүүды эльгээлгэ;

8) Оросой Холбоото Уласай хуулийн болон Буряад Уласай хуулийн ёһоор зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй халбарид бусад бүрин этигэмжэнүүдые бээлүүлгэ.

5-дахи статья. Буряад Уласта зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй эмхинүүдые гүрэнэй дэмжэлгын хэмжээнүүд

1. Холбоото уласай хуулийн ёһоор, зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй халбарид гүрэнэй дэмжэлгэ ниитэ Оросой эрхэтэнэй шэнжэ (тэрэ тоодо Буряад Уласай нютаг можын онсо шэнжэнүүд болон арадай заншалнууд дээрэ үндэһэлһэн) бэхижүүлгэдэ, үндэһэтэнэй соёл болон эдэй засаг хүгжөөлгэдэ, эрдэм болон соёл дэлгэрүүлгэдэ, Оросой заншалта шажан мүргэлэй болон ёһо журамай сэнтэй зүйлнүүдые дэбжүүлгэдэ туһалдаг зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй эмхинүүдтэ үзүүлэгдэжэ болохо.

2. Буряад Уласта зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй халбарид гүрэнэй дэмжэлгын хэмжээнүүдые Буряад Уласай гүрэнэй засагай зургаанууд Буряад Уласта ажаябуулга бээлүүлдэг зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй эмхинүүдэй тобьёгто оруулагдаһан зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй эмхинүүдтэ Холбоото уласай хуулийн 10-дахи статьягай эрилтэнүүдэй ёһоор үзүүлжэ болохо.

3. Буряад Уласта зохёон байгуулдаг (зохёохы) үйлэдбэринүүдэй эмхинүүдые гүрэнэй дэмжэлгэ Буряад Уласай Засагай газарай тогтоохон түхэлнүүдээр ба гуримаар мүнгэн һангай, эд зөөрин, болбосоролой, мэдээсэлэй, зүбшэлгын дэмжэлгэ үзүүлхэ аргаар бээлүүлэгдэдэг.

6-дахи статья. Тус Хуули бээлүүлгын мүнгэн һангай хангалта

Буряад Уласай засагай зургаануудай тус Хууляар тогтоогдоһон бүрин этигэмжэнүүдые бээлүүлгэтэй холбоотой гаршануудые һомололго зохистой мүнгэн һангай жэлэй ба түсэбтэ хугасаагай уласай бюджет тухай Буряад Уласай хууляар баталагдаһан бюджетэй һомололгын хэмжээндэ уласай бюджетэй мүнгэнэй ашаар бээлүүлэгдэдэг.

7-дохи статья. Тус Хуулийн хүсэндөө оролго

Тус Хуули албан ёһоор толилогдоһон үдэрэй удаа хүсэндөө орохо.

Буряад Уласай Толгойлогшо

Улаан-Үдэ хото
2025 оной майн 7

№ 959-VII

А.С. ЦЫДЕНОВ